

אמנה (מס' 81) בדבר פיקוח על העבודה בתעשייה ובמסחר*

הוועידה הכללית של ארגון-העבודה הבינלאומי, אשר כונסה בג'ניבה מטעם הגוף המנהל של משרד העבודה הבינלאומי, וקיימה את מושבה השלושים ב-19 ביוני 1947, ואשר החליטה לאמץ הצעות מסויימות בדבר ארגון פיקוח בתעשייה ובמסחר, הצעות המהוות את הסעיף הרביעי בסדר-היום של המושב, ואשר קבעה שהצעות אלה ילבושו צורת אמנה בינלאומית, מאמצת היום הזה, אחד עשר ביולי, שנת אלף ותשע מאות וארבעים ושבע, את האמנה הנאה שייקרא לה אמנת הפיקוח על העבודה, 1947.

חלק ראשון – פיקוח על העבודה בתעשייה**סעיף 1**

כל חבר בארגון העבודה הבינלאומי, שלגביו עומדת אמנה זו בתקפה, תקיים משטר פיקוח על עבודה במקומות-עבודה תעשייתיים.

סעיף 2

1. משטר הפיקוח על העבודה במקומות-עבודה תעשייתיים יחול על כל מקומות העבודה, שבהם יכולים מפקחי עבודה לאכוף הוראות חוק בנוגע לתנאי עבודה ולהגנת העובדים בשעת עבודתם.

2. דיגינה של כל מדינה יכולים לפטור מפעלי כרייה ותובלה או חלקי מפעלים אלה מהחלתה של אמנה זו.

סעיף 3

1. תפקידיו של משטר הפיקוח על העבודה יהיו: –

(א) להבטיח את אכיפתן של הוראות החוק בנוגע לתנאי העבודה ולהגנת העובדים בשעת עבודתם, כגון הוראות בדבר שעות עבודה, שכרם, בטחונם, בריאותם ושלומם של העובדים, העסקת ילדים ונערים ושאר ענינים הקשורים בכך, במידה שהוראות אלה ניתנות לאכיפה על ידי מפקח-עבודה;

* נכרתה בג'ניבה ב-11 ביולי 1947, וכנסה לתקפה ב-7 באפריל 1950. ישראל אישרה את האמנה ב-7 ביוני 1955. (כנסה לתקפה לגבי ישראל ב-7 ביוני 1956, ופורסמה בכתבי אמנה 237, כרך 8, עמ' 33, שם מובאים גם הגירסאות באנגלית וצרפתית, שדין מקור לשניהם, ראה סעיף 39 להלן. ראה בנושא הפרק הארבעה עשר, עמ' 228, בספר "העבודה במשפט העמים" מאת צבי בר-ניב ז"ל הנשיא הראשון של בית הדין הארצי לעבודה (הוצאת עם עובד - 1969). כאמור אושרה האמנה על ידי ישראל בעקבות קבלת חוק הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 (ראה בפרק 10 14 לעיל).

וראה ההמלצה משנת 1923 בדבר פיקוח על העבודה שענינה העקרונות לארגון מערכת פיקוח על אכיפתם של חוקי עבודה.

על אמנות עבודה בינלאומיות כמקור לפרשנות, ראה פסה"ד בפרק 10.15.01, לכרך ב' בקובץ, הדין בכללי פרשנות, תחת הכותרת "על היזקקות למקורות זרים".

וראה דב"ע שס/4-18, ההסתדרות הכללית ואח' - עיריית ת"א; פד"ע כרך י"ב, עמ' 52, בו נפסק כי אמנה בינלאומית אינה הופכת לחלק של המשפט הפוזיטיבי, על-ידי אישורה על-ידי ישראל. אך יחד עם זאת, ההנחה היא שמדינת ישראל מכבדת את חובותיה במשפט הבינלאומי ואינה מרוקנת ונוך הפרתו. יודגש שבתחום משפט העבודה הבינלאומי ואישור אמנות עבודה בינלאומיות, הולכת ישראל, מאז החלה לאשר אמנות אלה, בדרך מיוחדת. הדרך היא, הפניית תשומת הלב של הכנסת לכוונתה לאשר אמנה בהקשר לדבר חקיקה. על כן, במידה והדבר תלוי בפירוש החוק, במסגרת המותרת לכך - יש להימנע מפירוש המביא להפרת המשפט הבינלאומי המחייב את המדינה, בג"צ 103/67, "דה אמריקן אירופין בית-אל מישן" נ. שר הפנים ואח'; פד"י כרך כא(2), עמ' 325, בעמ' 333; ע"א 65/67, דנותה קורס ואח' נגד וולף קירשן, פד"י כרך כ"א(2), עמ' 20, בעמ' 26.

הוא הדין להפלטת עבודה בין לאומית, ראה דב"ע כג/3-9, "צרי" - ריקסן, פד"ע כרך ד', עמ' 447, בעמ' 492, בו נאמר ער בית-הדין לכך שהמלצת עבודה בין-לאומית אינה מהווה מקור לזכויות וחובות במשפט הישראלי, אך משבאים לקבוע מה מתיישב ומה אינו מתיישב עם "מושגי יסוד של יחסי עבודה", מותר ומותר ללמוד מההמלצה, שהרי ודאי משקפת היא את הרצון, ובשום אופן אינה משקפת את הפסול.

10.14.9

1